

Hver tredje virksomhed med rekrutteringsudfordringer må sige 'nej' til nye ordrer

Resumé

Kapacitetspresset på arbejdsmarkedet har været stigende gennem en årrække. Det har gradvist gjort det vanskeligere for virksomhederne at rekruttere nye medarbejdere og har bidraget til en voksende mangel på arbejdskraft. Hver tredje virksomhed med rekrutteringsudfordringer må sige 'nej' til nye ordrer. Det viser en ny surveybaseret undersøgelse, som Dansk Erhverv har foretaget blandt 451 medlemsvirksomheder. Virksomhedernes rekrutteringsudfordringer kan derfor aflæses direkte på omsætningen i mange danske virksomheder i form af færre ordrer eller projekter, som må udsættes indtil rekrutteringen lykkes eller de nuværende projekter er afsluttet.

Nøgletal fra undersøgelsen:

- Virksomhederne forsøger at imødegå rekrutteringsudfordringerne ved at iværksætte alternative initiativer over en bred kam. Mest markant angiver 31 pct. af virksomhederne med rekrutteringsudfordringer, at de har sagt "nej" til nye ordrer eller udsat allerede planlagte opgaver.
- Rekrutteringsproblemerne er ikke begrænset til nogle få brancher. På tværs af de undersøgte brancher i serviceerhvervene har mellem 38 pct. og 62 pct. oplevet betydelige rekrutteringsudfordringer.
- Rekrutteringsudfordringerne er størst for medarbejdere med specialiserede kompetencer. I rekrutteringen af specialister har 62 pct. oplevet udfordringer, mens det gælder for 49 pct. i rekrutteringen af akademikere. Det er dog også værd at bemærke, at selv for ufaglært arbejdskraft har mere end hver fjerde virksomhed oplevet, at det har været svært eller meget svært at rekruttere.
- 48 pct. af de virksomheder, som har rekrutteret i løbet af de seneste 12 måneder, har haft svært eller meget svært ved at finde medarbejdere med de rette kompetencer. Af alle de adspurgte virksomheder havde 65 pct. rekrutteret sidste år.

Hver tredje virksomhed, som har svært ved at skaffe den nødvendige arbejdskraft, må sige 'nej' til nye ordrer som følge heraf

Af: Arbejdsmarkedspolitisk chef Peter Halkjær og analysekonsulent Jakob Kæstel Madсен. Udgivelsestidspunkt: oktober 2018.

Mangel på arbejdskraft får virksomhederne til at sige 'nej' til nye ordrer

Rekrutteringsudfordringerne har kontante konsekvenser for virksomhedernes økonomi. Således har hver tredje virksomhed måtte sige nej til nye ordrer eller udsat projekter eller opgaver som følge af rekrutteringsudfordringerne. Her bliver det altså helt tydeligt, at manglen på kvalificeret arbejdskraft kan aflæses på omsætningen i mange danske virksomheder i form af færre ordrer eller projekter, som må udsættes indtil rekrutteringen lykkes eller de nuværende projekter er afsluttet.

Derudover er det helt tydeligt, at virksomhederne har skruet op for medarbejderplejen ved at have øget fokus på fastholdelse, blandt andet ved at tilbyde medarbejderne mere attraktive arbejdsforhold. Det kan også bemærkes, at rekrutteringsudfordringerne for 42 pct. af virksomhederne har betydet, at de har måtte ansætte medarbejdere med andre kompetenceprofiler end dem, som de havde brug for. Størstedelen af de danske virksomheder er dybt specialiserede og har ofte brug for specifikke kompetenceprofiler og udfordringerne på dette område må dermed også formodes at have betydning for virksomhedernes økonomiske formåen.

Hver tredje virksomhed med betydelige rekrutteringsudfordringer har sagt 'nej' til nye ordrer eller udsat projekter eller opgaver som konsekvens heraf.

Figur 1: **Hvad har din virksomhed gjort eller oplevet som følge af de rekrutteringsudfordringer, som I har oplevet inden for de seneste 12 måneder?**

Kilde: Dansk Erhvervs medlemsundersøgelse, januar 2018.

Note: n = 141 danske virksomheder, der har svaret "svært" eller "meget svært" på spørgsmålet om, hvorvidt det har været nemt eller svært at rekruttere medarbejdere med de rigtige kompetencer inden for de seneste 12 måneder.

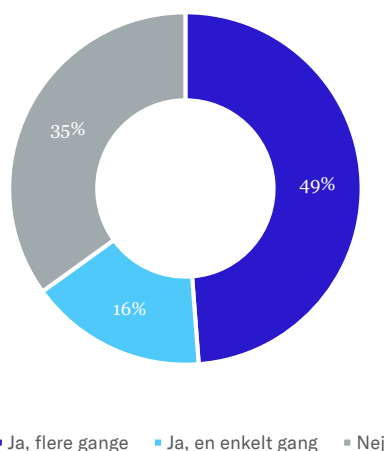
To ud af tre virksomheder har rekrutteret medarbejdere det seneste år

En stigning i beskæftigelsen de seneste fem år svarende til 180.000 og en fortsat stor appetit på at nyansætte flere medarbejdere har drænet reserverne af arbejdskraft i et sådant omfang, at det skaber betydelige rekrutteringsudfordringer hos virksomhederne. I dette notat kigger vi nærmere på de rekrutteringsudfordringer, som virksomhederne i serviceerhvervene har inde på livet, når de forsøger at rekruttere nye medarbejdere til ledige stillinger.

Som det fremgår herunder, har to ud af tre virksomheder i serviceerhvervene enten forsøgt at rekruttere eller rekrutteret medarbejdere i løbet af de seneste 12 måneder. 16 pct. har været igennem en enkelt rekrutteringsproces, mens halvdelen af de adspurgte virksomheder har været igennem flere rekrutteringsprocesser. I den resterende del af analysen ser vi nærmere på de virksomheder, som har rekrutteret eller forsøgt at rekruttere i løbet af det seneste år.

To ud af tre virksomheder i serviceerhvervene har igangsat minimum én rekrutteringsproces i løbet af det seneste år.

Figur 2: **Har din virksomhed rekrutteret eller forsøgt at rekruttere medarbejdere inden for de seneste 12 måneder?**

Kilde: Dansk Erhvervs medlemsundersøgelse, januar 2018.

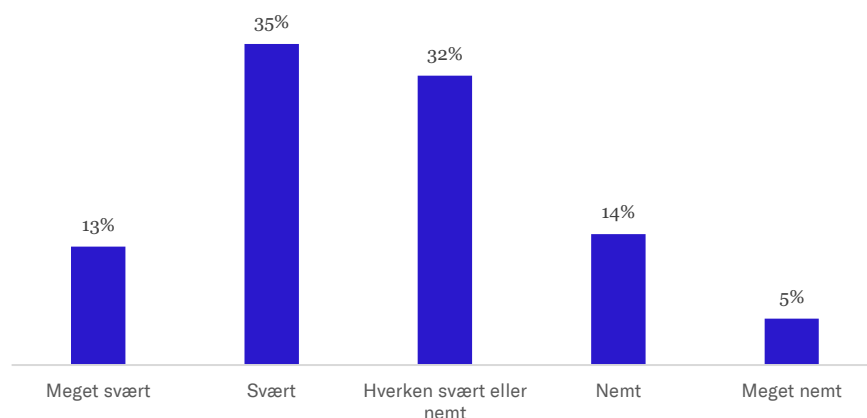
Note: n = 451 danske virksomheder.

Store rekrutteringsudfordringer for virksomheder i serviceerhvervene

Som det fremgår af diagrammet herover har to ud af tre virksomheder igangsat rekrutteringsprocesser i løbet af de seneste 12 måneder. Blandt disse virksomheder har halvdelen haft enten svært eller meget svært ved at finde medarbejdere med de rigtige kompetencer. Modsat svarer kun 19 pct. af de adspurgte, at det har været nemt eller meget nemt. Det understreger på mange måder de massive rekrutteringsproblemer, som danske servicevirksomheder oplever, når de er på udkig efter de medarbejdere, som i mange brancher er udgangspunktet for en succesfuld forretning.

Cirka halvdelen af de virksomheder i serviceerhvervene, som har rekrutteret inden for det seneste år, har oplevet betydelige rekrutteringsudfordringer.

Figur 3: Hvis du tænker tilbage på de seneste 12 måneder, har det så overordnet set været nemt eller svært for din virksomhed at tiltrække medarbejdere med de rigtige kompetencer?

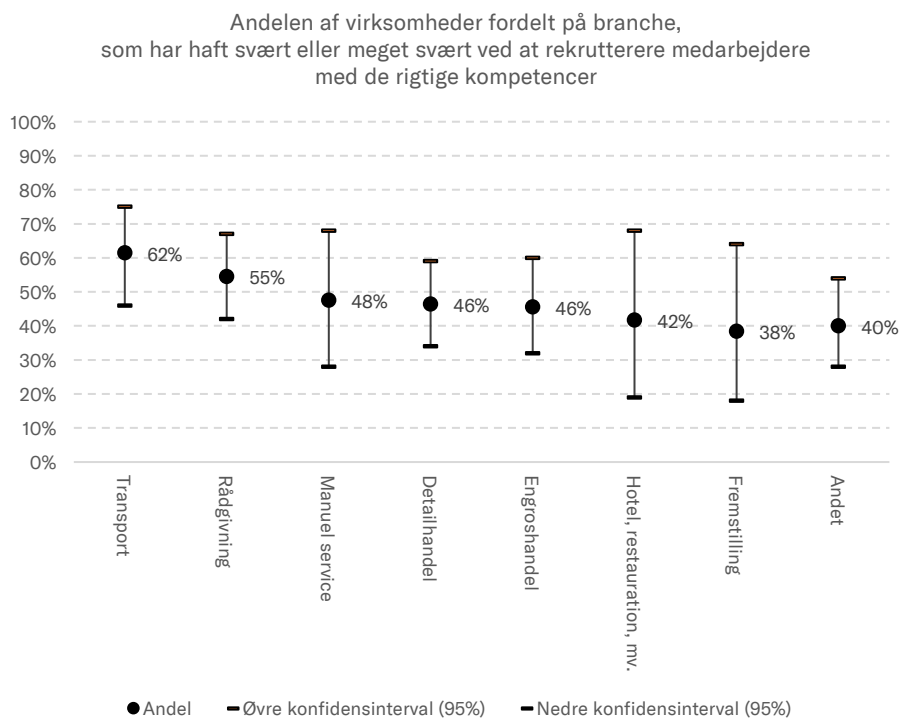
Kilde: Dansk Erhvervs medlemsundersøgelse, januar 2018.

Note: n = 292 danske virksomheder, der har rekrutteret eller forsøgt at rekruttere medarbejdere inden for de seneste 12 måneder. Svarkategorien "Ved ikke" blev også præsenteret for respondenterne, men da ingen valgte denne kategori er den udeladt af ovenstående figur for overblikkets skyld.

Kigger man på tværs af brancher ser man hurtigt, at udfordringerne ikke kun er isoleret til nogle enkelte brancher. Det beskedne antal respondenter i hver kategori gør usikkerheden omkring estimerne betydelig. På baggrund af nedenstående figur kan man derfor ikke direkte udlede, hvor udfordringerne er størst, men det kan fastslås, at der på tværs af de undersøgte brancher har været mellem 38 pct. og 62 pct. af virksomheder, som har oplevet betydelige rekrutteringsudfordringer.

Udfordringer med rekruttering gælder i varierende grad for alle de undersøgte brancher.

Figur 4: **Hvis du tænker tilbage på de seneste 12 måneder, har det så overordnet set været nemt eller svært for din virksomhed at tiltrække medarbejdere med de rigtige kompetencer?**

Kilde: Dansk Erhvervs medlemsundersøgelse, januar 2018.

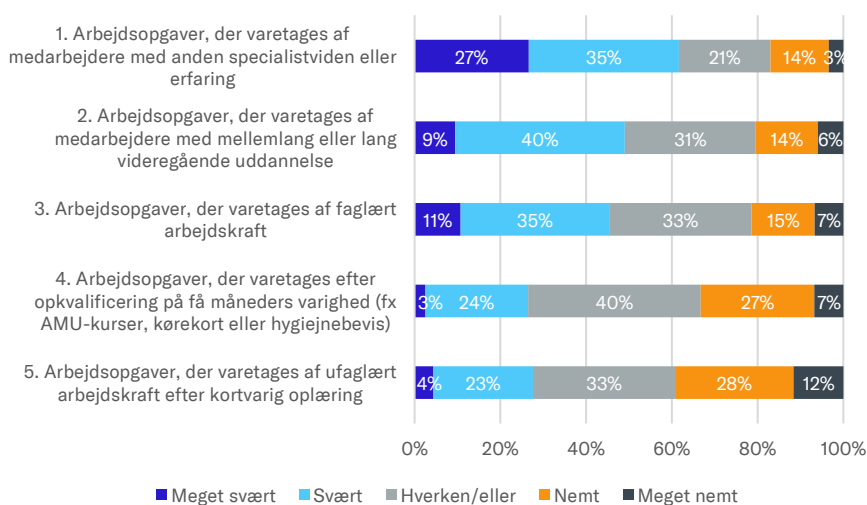
Note: n = 292 danske virksomheder, der har rekrutteret eller forsøgt at rekruttere medarbejdere inden for de seneste 12 måneder. Transport (39), Rådgivning (55), Manuel service (21), Detailhandel (56), Engroshandel (46), Hotel, restaurant, turisme, underholdning (12), Fremstilling (13) og Andet (50).

Den specialiserede, akademiske og faglærte arbejdskraft er sværest at få

Undersøgelsen viser, at rekrutteringsudfordringerne varierer på tværs af kandidaternes baggrund. Hele to ud af tre virksomheder, som har haft erfaring med rekruttering af medarbejdere med specialistviden eller -erfaring, angiver, at det har været svært at finde medarbejdere med de rigtige kompetencer. Tilsvarende viser undersøgelsen, at der også er massive udfordringer med rekruttering af akademikere samt faglært arbejdskraft. Her er det tilsvarende tal knap 50 pct. i begge tilfælde. I den anden ende finder vi rekruttering af medarbejdere, som blot har behov for få måneders eller en helt kort oplæring. Her oplever virksomhederne færre udfordringer, om end én ud af fire også her har haft svært eller meget svært ved at rekruttere medarbejdere med de rette kompetencer. Overordnet er der altså størst udfordringer forbundet med rekruttering af specialiseret, akademisk og faglært arbejdskraft, men udfordringerne rækker også ind i rekrutteringen af ufaglært arbejdskraft om end i mindre grad.

Udfordringerne med at finde den rigtige medarbejder er størst for specialister, akademikere og faglærte.

Figur 5: **Hvor svært eller nemt vil du sige, at det har været at rekruttere medarbejdere med de rigtige kompetencer på følgende områder?**

Kilde: Dansk Erhvervs medlemsundersøgelse, januar 2018.

Note: n = 292 danske virksomheder, der har rekrutteret eller forsøgt at rekruttere medarbejdere inden for de seneste 12 måneder. Specialistviden eller -erfaring (204), Mellemlang eller lang videregående uddannelse (199), Faglært arbejdskraft (196), Opkvalificering på få måneders varighed (117) og Ufaglært arbejdskraft (181).

Svarkategorien "Ved ikke/ikke relevant" fremgår ikke af ovenstående figur, da virksomhederne i flere tilfælde kun har erfaring med nogle af de ovenstående medarbejdertyper.

Om dette notat

Arbejdet med analysenotatet er afsluttet den 5. oktober 2018.

Om Dansk Erhvervs Analysenotater

Dansk Erhverv udarbejder løbende analyser, som samles i analysenotater. Ambitionen er at udgøre et kvalificeret og anvendeligt beslutningsgrundlag i forhold til væsentlige, aktuelle udfordringer på alle områder, som har betydning for dansk erhvervsliv og den samfundsøkonomiske udvikling. Det er tilladt at citere fra Dansk Erhvervs analysenotater med tydelig henvisning til Dansk Erhverv.

Kontakt

Henvendelser angående analysen kan ske til analysekonsulent Jakob Kæstel Madsen på jkm@danskerhverv.dk eller tlf. 3374 6079.

Henvendelser angående arbejdsmarkedspolitik kan ske til arbejdsmarkedspolitisk chef Peter Halkjær på pha@danskerhverv.dk eller tlf. 3374 6133.

Noter